

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző:

Cím:

Forrás:

Budapest 1951 V. 6

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy:

Helyszám:

Budapest nyomda NV., Közp. városháza — 1896/50

726.5
Szt. István Bazilika
1851/1951

16 „Bécsben“ épült fel a budapesti bazilika

A Peleskei Nótárius egyszer »átalment Pestre«, hogy megnézzé a vadak viadalát, amelyet »Hetznek« hívtak, hogy »magát mulathassa«. A maradi, de nemes érzésű Zajtay uramat a városi szórakozás megbotránkoztatta, amikor az ezreket befogadó arénában látta, hogy »tizenkét pancéros kutyával vivott egy orosz lány, mely farkával hármat angyonsújtott, első lábával megnyomott egyet, hogy kijött párájá«. A medve, bika, kutyauszítás sehogysem tetszett Gvadányi generális figurájának. Különös utálat fogta el, amikor észrevette, hogy a Hetzből »jöttek a sok dámák, onnan egymás után... nagy czifrán... mint a harkály voltak tarkán«.

De nemesak őt, hanem például Hoffmannsegg német tudóst is, aki levelében undorral emlékezett meg a pesti »Tuschl Sebestyén Spektakulum árendátor« arénájában látottakról. De ugyanígy vélekedett erről Townson angol utazó is, aki Pestről szóló könyvében így kiáltott fel: »Vér, haldokló állat! Istenem, miként tudnak ezen mulatni«. Tegyük hozzá, hogy ez a mulatság nem pesti különlegesség volt ebben az időben, mert Madridban, Párizsban, Bécsben és

egyebütt éppoly jó üzletnek bizonyult, akárcsak nálunk.

A »Hetz« a Lipótváros akkor még kietlen homokszivataján állott, azon a területen, amelyet a középkorban »Vybech«-nek, vagy »Nova Bech«-nek neveztek. Pest akkor még sziget volt, mert egy irdatlan nagy árok ölelte körül, amely talán a mai Margithid felől indult és a Vámház táján torkolt a Duna-ba, nagy karélyal szelve át a Pest feletti homokszivatagot. Nos, ezt a belső részt nevezték Ujbécsnek vagy Bécsnek, míg az árkon túl Jenőfalva és Szentlászló község feküdt.

Az izlés finomodásával együtt megszűnt a »Hetz« is. Lebontották a helyén 1817-ben szerény templomoskát építettek a rozszant viskók és homokbuckák közé. A kis templomot 1849 május 13-án, Pest bombázásakor találat érte. Falai megrepedtek, összedűlt. Művész szempontból nem nagy kár volt érte. 1850-ben, a Bach-korszak leg-sötétebb évében elhatározták, hogy új templomot építenek helyére. A romokat lebontották és 1851 október 4-én elhelyezték az új templom alapkövét. Így épült fel a budapesti Szent István Bazilika — »Bécsben«.